

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ СУСПІЛЬНИХ НАУК
КАФЕДРА ПОЛІТОЛОГІЇ І ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою факультету
суспільних наук
Протокол № 6
від 22 січня 2026 року

КАФЕДРАЛЬНИЙ КАТАЛОГ
ВИБІРКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«ПОЛІТОЛОГІЯ»
освітній ступінь «Магістр»

Ужгород 2026

ЦИКЛ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

Інформація про вибірккову навчальну дисципліну циклу професійної підготовки

для кафедрального каталогу вибіркових навчальних дисциплін
на 2026/2027 н.р.

Назва дисципліни	Соціальні мережі та ведення бізнесу в цифрову епоху
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Курс (рік) навчання	1 рік
Семестр	Весняний семестр
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	ЗК03. Здатність розробляти проекти та управляти ними. ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК05. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями. ЗК06. Здатність генерувати нові ідеї (креативність)
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра програмного забезпечення систем
Інформаційне забезпечення	Сайт електронного навчання; підручники, посібники та монографії.
Форма проведення занять	Лекції, практичні заняття
Форма семестрового контролю	Залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Метою вивчення навчальної дисципліни є вивчення теорії та практики використання соціальних мереж для досягнення бізнес-цілей.

Відповідно до освітньої програми вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

загальні компетентності:

- Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.
- Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.

спеціальні (фахові) компетентності:

- Здатність комплексно аналізувати владу та урядування, політичні системи, інститути та режими, політичні процеси та політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.
- Спроможність комплексно використовувати нормативну та емпіричну політичну теорію, методологію політичних досліджень та прикладного політичного аналізу.
- Здатність використовувати широкий спектр концептів і методів для інтерпретації та аналізу політики на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.
- Спроможність ефективно виконувати політико-організаційні, експертно-аналітичні та консультативні функції на національному та міжнародному рівні.

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни:

- Знати основні принципи та технології використання соціальних мереж для підтримки бізнесу.
- Знати інструменти та методи аналізу та вимірювання ефективності соціальних медіа-кампаній;

- Вміти аналізувати соціальні мережі та їх функціональні можливості для розвитку бізнесу;
- Вміти розробляти соціальну медіа-стратегію та планувати соціальні медіа-кампанії;
- Вміти взаємодіяти з аудиторією в соціальних мережах та побудувати відносини з клієнтами та партнерами за допомогою соціальних мереж;
- Вміти аналізувати вплив соціальних мереж на репутацію бренду та контролювати цей вплив.

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни :

- знати основні принципи та технології використання соціальних мереж для підтримки бізнесу;
- знати інструменти та методи аналізу та вимірювання ефективності соціальних медіа-кампаній;
- вміти аналізувати соціальні мережі та їх функціональні можливості для розвитку бізнесу;
- вміти розробляти соціальну медіа-стратегію та планувати соціальні медіа-кампанії;
- вміти взаємодіяти з аудиторією в соціальних мережах та побудувати відносини з клієнтами та партнерами за допомогою соціальних мереж;
- вміти аналізувати вплив соціальних мереж на репутацію бренду та контролювати цей вплив.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Тема 1. Соціальні мережі та їх вплив на суспільство та бізнес.

Тема 2. Використання соціальних мереж для маркетингу, реклами та PR.

Тема 3. Використання соціальних мереж для збільшення продажів та підвищення лояльності клієнтів.

Тема 4. Використання соціальних мереж для комунікації зі співробітниками та партнерами.

Тема 5. Стратегії розвитку присутності в соціальних мережах.

Тема 6. Аналіз поведінки користувачів соціальних мереж та використання цієї інформації для покращення продуктів та послуг.

Тема 7. Захист персональних даних у соціальних мережах та етичні аспекти використання соціальних мереж у бізнесі.

**Інформація про вибірккову навчальну дисципліну
циклу професійної підготовки**
для кафедрального каталогу вибірккових навчальних дисциплін
на 2026/2027 н.р.

Назва дисципліни	Інтернет-технології в політичному процесі
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Курс (рік) навчання	1 рік
Семестр	Осінній/весняний семестр
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	ЗК01. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК05. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра політології і державного управління
Інформаційне забезпечення	Сайт електронного навчання; підручники, посібники та монографії, зокрема: 1. Доскіч Л. С. Інтернет-технології: від допоміжного засобу політичного просування до найважливішої складової виборчих кампаній. <i>Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія</i> . 2022. № 3. С. 70 – 75. 2. Курбан О. В. Інтернет-технології та онлайн соціальні мережі у сучасній гібридній війні. <i>Наукові записки [УАД]</i> . 2017. № 1. С. 264–273. 3. Недбай В.В. Блог як феномен політичної комунікації. <i>Вісник Харківського Національного Університету ім. Каразіна: «Питання політології»</i> . 2019. № 839. С.156 – 161. 4. Петришина М.О, Правник С.О. Право на доступ до інтернету та його конституційно-правове регулювання у зарубіжних країнах та Україні. <i>Юридичний науковий електронний журнал</i> . 2021. №3. С. 62-66. 5. Політичні технології в сучасних владних процесах: навчальний посібник / В. Ф. Смолянук, С. С. Бульбенюк, Ю. М. Манелюк та ін. К.: КНЕУ, 2021. 328 с.
Форма проведення занять	Лекції, практичні заняття
Форма семестрового контролю	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Метою вивчення дисципліни «Інтернет-технології в політичному процесі» є набуття магістрантами цілісного і комплексного уявлення про основні тенденції та особливості процесу проникнення інтернет- технологій у такі сфери життя суспільства, як державне управління, вибори та політична конкуренція, а також прояви протестної активності.

Відповідно до освітньої програми вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів

вищої освіти таких компетентностей:

загальні компетентності:

- Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.
- Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.

спеціальні (фахові) компетентності:

- Спроможність комплексно використовувати нормативну та емпіричну політичну теорію, методологію політичних досліджень та прикладного політичного аналізу.
  - Здатність використовувати широкий спектр концептів і методів для інтерпретації та аналізу політики на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.
  - Спроможність ефективно виконувати політико-організаційні, експертно-аналітичні та консультаційні функції на національному та міжнародному рівні.
- = Вміння застосовувати форми, інструменти та методи публічної політики європейських країн у практичній професійній діяльності в Україні.

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни:

- Знати принципи, технологічні особливості інтернету, специфіку його застосування у політичному процесі.
- Знати можливості використання мережевих ресурсів та інтернет-технологій у політичній сфері.
- Знати сутність та значення інтернет-технологій у розвитку сучасного інформаційного суспільства, небезпеки та загрози, що виникають у цьому процесі.
- Вміти застосовувати інтернет у процесі отримання політичної інформації.
- Вміти застосовувати інтернет-технології в організації зв'язків з громадськістю.
- Вміти працювати в інтернеті та використовувати його ресурси, користуватися пошуковими системами, працювати з інформацією у глобальних комп'ютерних мережах.
- Володіти навичками сучасного політологічного дослідження процесів мережевої комунікації, їх основних елементів та механізмів функціонування.
- Володіти навичками використання інформаційних ресурсів комп'ютерних мереж та інтернет-технологій.
- Володіти навичками участі у прикладних політичних дослідженнях та аналітичній роботі.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Тема 1. Інтернет-технології в політиці : зміст поняття.

Тема 2. Інтернет-технології в умовах сучасного політичного процесу.

Тема 3. Роль політичних інтернет-технологій у передвиборчих кампаніях.

Тема 4. Роль інтернет-технологій в політичних комунікаціях.

Тема 5. Вплив мережі інтернет на зростання громадянської активності.

Тема 6. Технології медіаманіпулювання в мережі інтернет.

Тема 7. Моделі інтернет-цензури у сучасних державах.

Тема 8. Інтернет технології в політичному житті сучасної України.

**Інформація про вибіркову навчальну дисципліну
циклу професійної підготовки**
для кафедрального каталогу вибірових навчальних дисциплін
на 2026/2027 н.р.

Назва дисципліни	Методи багатовимірного політичного аналізу
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Курс (рік) навчання	1 рік
Семестр	Осінній/весняний семестр
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	ЗК02. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні. ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК07. Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра політології і державного управління
Інформаційне забезпечення	Сайт електронного навчання; підручники, посібники та монографії, зокрема: 1. Бахрушин В.Є. Методи аналізу даних навчальний посібник для студентів. Запоріжжя КПУ, 2011. 268 с. 2. Криворучко О. І. Індeksi суспільно-політичних перетворень на пострадянському просторі: порівняльний аналіз. <i>Магістеріум. Політичні студії</i> . 2014. Випуск 58. С. 77-81. 3. Сакало О. Є. Сьома хвиля світового дослідження цінностей (World Values Survey): історія, методологія та методика. <i>Актуальні проблеми філософії та соціології : Науково-практичний журнал</i> . Одеса, 2021. Вип. 31. С. 69-73. 4. Світове дослідження цінностей 2020 в Україні. Український центр європейської політики Київ, 2020. 217 с. 5. Статистичне моделювання та прогнозування: навчальний посібник/ Під ред. О. В. Раєвської Х.: ВД «Інжек», 2014. 578 с. 6. Статистична обробка даних в системі публічного управління : навч. посіб. / Г.А. Старушенко. Дніпро : ГРАНІ, 2018. 144 с. Сучасні методи та інструменти політичної науки: колективна монографія / за наук. ред. Віталія Литвина. Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2020. 296с.
Форма проведення занять	Лекція, практичні заняття
Форма семестрового контролю	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Метою вивчення дисципліни «Методи багатовимірного статистичного аналізу» є набуття магістрантами базових компетентностей в сфері вирішення завдань, пов'язаних з аналізом емпіричних даних за допомогою методів багатовимірної статистики.

Відповідно до освітньої програми вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

загальні компетентності:

- Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.
- Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.

спеціальні (фахові) компетентності:

- Спроможність комплексно використовувати нормативну та емпіричну політичну теорію, методологію політичних досліджень та прикладного політичного аналізу.
  - Здатність використовувати широкий спектр концептів і методів для інтерпретації та аналізу політики на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.
  - Спроможність ефективно виконувати політико-організаційні, експертно-аналітичні та консультаційні функції на національному та міжнародному рівні.
- = Вміння застосовувати форми, інструменти та методи публічної політики європейських країн у практичній професійній діяльності в Україні.

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни:

- Знати основні завдання і цілі багатовимірного статистичного аналізу;
- Знати методики та алгоритми багатовимірного статистичного аналізу політичних явищ і процесів;
- Знати методи, що застосовуються для аналізу і обробки багатовимірних сукупностей (кореляційний аналіз, метод головних компонент, факторний аналіз).
- Вміти збирати і обробляти багатовимірні дані за допомогою статистичних методів;
- Вміти визначати завдання застосування багатовимірних статистичних методів для дослідження політичних явищ і процесів;
- Вміти самостійно готувати аналітичні описи політичних систем сучасних держав на основі спеціально розробленої матриці і здійснення їх порівняльного аналізу, використовуючи багатовимірні типології.
- Володіти навичками збору і обробки необхідних багатовимірних даних;
- Володіти навичками застосовувати на практиці основні методи статистичного аналізу;
- Володіти навичками роботи зі статистичними базами даних (ООН, Всесвітній банк, МВФ та ін.) для їх використання при розробці аналітичних описів політичних систем сучасних держав і побудови їх типологій.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Тема 1. Прикладні політичні дослідження та їх науковий статус.

Тема 2. Методи багатовимірного статистичного аналізу: загальні проблеми і методологічні обмеження.

Тема 3. Індекси, рейтинги і дискримінантний аналіз.

Тема 4. Метод головних компонент і метод кластерного аналізу.

Тема 5. Універсальні порівняння політичних систем сучасних держав із використанням кількісних методів аналізу.

Тема 6. Класифікація країн за допомогою рейтингів.

Тема 7. Класифікація країн за методами головних компонент та кластерного аналізу.

Тема 8. Україна у багатовимірних класифікаціях.

**Інформація про вибіркoву навчальну дисципліну
циклу професійної підготовки**
для кафедрального каталогу вибіркoвих навчальних дисциплін
на 2026/2027 н.р.

Назва дисципліни	Аналіз даних у соціально-політичних дослідженнях
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Курс (рік) навчання	1 рік
Семестр	Осінній/весняний семестр
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	ЗК02 Здатність проводити дослідження на відповідному рівні. ЗК04 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК05 Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями. ЗК07 Уміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми. ФК05 Спроможність комплексно використовувати нормативну та емпіричну політичну теорію і методологію політичних досліджень. ФК06 Здатність використовувати концепти і методи аналізу політики на різних рівнях.
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра кібернетики і прикладної математики
Інформаційне забезпечення	Сайт електронного навчання; підручники, посібники та монографії, зокрема: 1. Статистичне моделювання та прогнозування навчальний посібник/ Під ред. О. В. Раєвської Х.: ВД «Інжек», 2014. 578 с. 2. Статистична обробка даних в системі публічного управління : навч. посіб. / Г.А. Старушенко. Дніпро: ГРАНІ, 2018. 144 с. 3. Димова Г.О., Ларченко О.В. Моделі і методи інтелектуального аналізу даних: навчальний посібник. Херсон: Книжкове видавництво ФОП Вишемирський В. С., 2021. 4. Методологія політичних досліджень та прикладний політичний аналіз : навч.-метод. посіб. для здобувачів галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальність 052 «Політологія» [Електронне видання] / уклад. А. В. Козьмичих ; Нац. ун-т «Одес. юрид. академія». – Одеса : Фенікс 2024. – 80 с. – Режим доступу https://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/27314 5. Кузьмук О. М. Соціально-політичний консалтинг та соціальна експертиза : методичні рекомендації / Волинський національний університет імені Лесі Українки. Луцьк, 2024. 60 с.
Форма проведення занять	Лекція, практичні заняття
Форма семестрового контролю	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Мета вивчення дисципліни «Аналіз даних у соціально-політичних дослідженнях» полягає у формуванні теоретичних знань і практичних навичок роботи з даними для дослідження соціальних і політичних процесів.

Відповідно до освітньої програми вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

загальні компетентності:

- Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.
- Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.

спеціальні (фахові) компетентності:

- Спроможність комплексно використовувати нормативну та емпіричну політичну теорію, методологію політичних досліджень та прикладного політичного аналізу.
- Здатність використовувати широкий спектр концептів і методів для інтерпретації та аналізу політики на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.
- Спроможність ефективно виконувати політико-організаційні, експертно-аналітичні та консультативні функції на національному та міжнародному рівні.
- Вміння застосовувати форми, інструменти та методи публічної політики європейських країн у практичній професійній діяльності в Україні.

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни:

- Розуміння ключових концепцій, методів і інструментів аналізу даних у соціально-політичних дослідженнях.
- Знання про джерела даних, методи їх збору, обробки та перевірки достовірності.
- Розуміння принципів статистичного аналізу, регресійного моделювання, кластеризації, аналізу трендів тощо.
- Використовувати сучасні програмні інструменти для аналізу соціальних і політичних даних.
- Формувати й обробляти набори даних для вирішення конкретних дослідницьких задач.
- Виконувати якісний та кількісний аналіз соціальних і політичних процесів.
- Візуалізувати дані (графіки, діаграми, інтерактивні візуалізації) для зручного представлення результатів.
- Проводити інтерпретацію результатів аналізу з урахуванням соціального та політичного контексту.
- Формулювати дослідницькі питання, гіпотези та обирати відповідні методи для їх перевірки.
- Критично оцінювати якість даних та результати аналізу.
- Розробляти рекомендації та висновки на основі отриманих даних.
- Дотримуватися етичних норм роботи з даними, зокрема щодо конфіденційності та правильного представлення інформації.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Тема 1. Аналіз варіаційних рядів.

Тема 2. Оцінювання параметрів розподілу досліджуваної ознаки.

Тема 3. Статистична перевірка гіпотез у соціально-політичних дослідженнях

Тема 4. Статистична перевірка гіпотез про рівність параметрів незалежних нормальних сукупностей.

Тема 5. Критерії узгодженості законів розподілу досліджуваних ознак.

Тема 6. Однофакторний дисперсійний аналіз у соціально-політичних дослідженнях.

Тема 7. Аналіз взаємозв'язку між ознаками.

Тема 8. Однофакторний регресійний аналіз у соціально-політичних дослідженнях.

Тема 9. Криволінійні регресійні моделі.

Тема 10. Динамічні ряди.

**Інформація про вибірккову навчальну дисципліну
циклу професійної підготовки**
для кафедрального каталогу вибірккових навчальних дисциплін
на 2026/2027 н.р.

Назва дисципліни	Політичні партії і вибори в країнах Центральної Європи
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Курс (рік) навчання	1 рік
Семестр	Осінній/весняний семестр
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити (120 годин)
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	ЗК04 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК05 Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями. ЗК09 Уміння працювати у міжнародному контексті. ФК03 Критичне осмислення політичних інститутів, процесів і публічної політики. ФК04 Здатність комплексно аналізувати політичні системи, інститути та режими у різних контекстах.
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра політології і державного управління
Інформаційне забезпечення	Сайт електронного навчання; підручники, посібники та монографії, зокрема: 1. Остапець Ю., Гайданка Є., Ключкович А., Марадик Н. Еволюція партійних систем країн Вишеградської четвірки. Ужгород, 2014. 256 с. 2. Політичні трансформації у країнах Центральної Європи наприкінці ХХ – на початку ХХІ століть: Навчальний посібник / Упоряд. М. Лендшел. Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2016. 464 с. 3. Остапець Ю., Мартинкович М. Характеристика партійного ландшафту країн Європейського Союзу за результатами парламентських виборів 2022 року. <i>Регіональні студії</i> . 2023. № 33. С. 82–93. 4. Політичні інститути та процеси у країнах Центральної і Східної Європи наприкінці ХХ – на початку ХХІ століть: колективна монографія / за заг. ред.: Юрія Остапця і Маріана Токаря; Каф. політ. і держупр.; Ужгород. нац. ун-тет. Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2023. 680 с. 5. Остапець Ю., Ключкович А. Електоральні результати праворадикальних партій на виборах до Європейського парламенту 6-9 червня 2024 року. <i>Вісник Прикарпатського університету. Серія: Політологія</i> . 2024. Випуск 19. С. 137–148. 6. The European Elections Monitor. URL: https://www.robert-schuman.eu/ua/presentation 7. Parties and Elections in Europe. URL: http://www.parties-and-elections.eu/index.html

Форма проведення занять	Лекції, практичні заняття
Форма семестрового контролю	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Мета навчальної дисципліни ознайомлення здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти з теоретичними знаннями щодо виникнення, утворення, діяльності політичних партій та особливостей електоральних процесів у країнах Центральної Європи.

Відповідно до освітньої програми 052 «Політологія», вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

загальні компетентності:

- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми;
- здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.
- вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.

спеціальні (фахові) компетентності:

- спроможність здійснювати фахову педагогічну та/або науково-педагогічну діяльність у закладах освіти;
- критичне осмислення проблем та принципів функціонування та закономірностей розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, гендерної політики, світової політики та політики окремих країн та регіонів. СК04. Здатність комплексно аналізувати владу та урядування, політичні системи, інститути та режими, політичні процеси та політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування
- спроможність комплексно використовувати нормативну та емпіричну політичну теорію,
- спроможність ефективно виконувати політико-організаційні, експертно-аналітичні та консультативні функції на національному та міжнародному рівні.
- здатність формувати та реалізовувати публічну політику на міжнародному, національному, регіональному та місцевому рівнях;
- вміння застосовувати форми, інструменти та методи публічної політики європейських країн у практичній професійній діяльності в Україні.

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти ісля опанування навчальної дисципліни:

- Вміти застосовувати спеціалізовані концептуальні знання з політології, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності у контексті проведення досліджень, пов'язаних з вивченням електоральних процесів та процесів партійного будівництва у країнах Центральної Європи;
- Критично осмислювати особливості партійного будівництва та формування урядових коаліцій у країнах Центральної Європи, принципи здійснення влади та публічної політики;
- Застосовувати ефективні моделі партійного та виборчого менеджменту, зокрема апробовані в країнах Центральної Європи, у практичній політичній, професійній (консалтинговій, аналітичній, експертній, комунікаційній) діяльності, володіючи знаннями про закономірності та особливості розвитку партійних та виборчих систем.
- Враховувати при вивченні політичних партій, партійних систем, виборчих процесів етнокультурні, етноконфесійні та етнопсихологічні параметри населення, зокрема центральноєвропейського регіону.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Тема 1. Виборчі системи і партії в електоральному процесі: методологія дослідження.

Тема 2. Соціополітичні поділи в країнах Центральної Європи та їх вплив на електоральну конкуренцію та конфігурацію партійних систем.

Тема 3. Інституційні характеристики країн Центральної Європи.

Тема 4. Сім'ї політичних партій країн Європейського Союзу.

Тема 5. Особливості формування та функціонування партійних систем країн Центральної Європи.

Тема 7. Виборчі системи країн Центральної Європи.

Тема 8. Парламентські вибори в країнах Центральної Європи та їх вплив на конфігурацію партійних систем (2020-2025)

Тема 9. Вибори до Європейського парламенту 6-9 червня 2024 року: причини успіху праворадикальних партій та характеристика фракційної структури парламенту

Інформація про вибіркoву навчальну дисципліну
циклу професійної підготовки
 для кафедрального каталогу вибіркoвих навчальних дисциплін
 на 2026/2027 н.р

Назва дисципліни	Політичний та технічний аспекти євроінтеграції країн Центральної Європи, Західних Балкан та України
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Курс (рік) навчання	1 рік
Семестр	Осінній/весняний семестр
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК09. Вміння працювати у міжнародному контексті. ФК03. Критичне осмислення проблем та принципів функціонування та закономірностей розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, гендерної політики, світової політики та політики окремих країн та регіонів. ФК06. Здатність використовувати широкий спектр концептів і методів для інтерпретації та аналізу політики на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра політології і державного управління
Інформаційне забезпечення	Сайт електронного навчання; навчально-методичні матеріали, навчальні посібники і підручники з проблематики дисципліни; європейські та національні нормативно-правові документи, офіційні сайти Європейського Союзу; електронні файли лекцій та презентації, зокрема: 1. Гумба Н., Гайдай Д. Досвід євроінтеграції Західних Балкан і висновки для України. К., 2021. 35 с. URL: https://neweurope.org.ua/wp-content/uploads/2021/12/Western-Balkans_ukr.pdf 2. Європейський Союз у мінливому світі: Монографія / В.В. Копійка, С.О. Маковський, М.А. Миронова та ін.; за ред. В.В. Копійки. К.: О. Зень, 2022. 219 с. 3. EU Країна. Урядова кампанія за підтримки Представництва Європейського Союзу в Україні. URL: https://association4u.in.ua/ 4. Qorraj G., Kacani J., Kopani S., Hatidza Jahic H., Renata Petrevska Nechkoska R., Western Balkan's attitudes regarding the EU Integration. <i>Regional Science Policy & Practice</i> . 2024. URL: doi:https://doi.org/10.1016/j.rspp.2024.100167

Форма проведення занять	Лекції, практичні – у формі презентацій, дискусій, колоквіумів) заняття
Форма семестрового контролю	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Метою вивчення навчальної дисципліни є аналіз та засвоєння теоретичних та практичних засад євроінтеграційних процесів, передумов, особливостей інтеграції держав Центральної Європи, Західних Балкан та України, ролі політичної волі, нормативних, інституційних та технічних аспектів цих процесів.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

загальні компетентності:

- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел
- Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями
- Вміння працювати у міжнародному контексті
- Отримання засад толерантності та поваги до різноманітності і мультикультурності

спеціальні (фахові) компетентності:

- Критичне осмислення проблем та принципів функціонування та закономірностей розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, гендерної політики, світової політики та політики окремих країн та регіонів
- Здатність комплексно аналізувати владу та урядування, політичні системи, інститути та режими, політичні процеси та політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування
- Спроможність ефективно виконувати політико-організаційні, експертно-аналітичні та консультативні функції на національному та міжнародному рівні
- Здатність формувати та реалізовувати публічну політику на міжнародному, національному, регіональному та місцевому рівнях
- Вміння застосовувати форми, інструменти та методи публічної політики європейських країн у практичній професійній діяльності в Україні

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни:

- володіти понятійним апаратом та знаннями про теоретико-концептуальні засади європейської інтеграції;
- аналізувати процес формування Європейського Союзу, особливості етапів розширення, необхідних організаційних трансформацій;
- давати характеристику принципам формування, структурі, повноваженням інституцій та органів ЄС;
- знати інструменти та механізми реалізації регіонального співробітництва ЄС з окремими регіонами та державами;
- вміти прогнозувати перспективні сценарії розвитку інтеграційних процесів, виходячи з існуючих тенденцій та закономірностей; висловлювати та аргументувати власний погляд на політику ЄС, в тому числі і стосовно України.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Тема 1. Поняття та сутність інтеграції у міжнародних процесах.

Тема 2. Методологія розширення Європейського Союзу та сучасний формат його функціонування.

Тема 3. Спільні політики Європейського Союзу.

Тема 4. Інструменти передвступної допомоги Європейського Союзу.

Тема 5. Передумови та особливості розширення Європейського Союзу 2004 та 2007 років: досвід для країн-кандидатів.

Тема 6. Євроінтеграція Західних Балкан. Суперечки між кандидатами та членами Європейського Союзу.

Тема 7. Переваги та недоліки вступу до ЄС для Західних Балкан: уроки для України.

Тема 8. Україна на шляху до Європейського Союзу.

Тема 9. Особливості секторальної інтеграції України.

Тема 10. Євроінтеграція в умовах війни.

**Інформація про вибірккову навчальну дисципліну
циклу професійної підготовки**
для кафедрального каталогу вибірккових навчальних дисциплін
на 2026/2027 н.р.

Назва дисципліни	Спільні політики та компетенції Європейського Союзу
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Курс (рік) навчання	1 рік
Семестр	Осінній/весняний семестр
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК09. Вміння працювати у міжнародному контексті. ФК03. Критичне осмислення проблем та принципів функціонування та закономірностей розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, гендерної політики, світової політики та політики окремих країн та регіонів. ФК06. Здатність використовувати широкий спектр концептів і методів для інтерпретації та аналізу політики на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра політології і державного управління
Інформаційне забезпечення	Сайт електронного навчання; навчально-методичні матеріали, навчальні посібники, підручники з проблематики дисципліни; європейські та національні нормативно-правові документи; офіційні сайти Європейського Союзу; електронні файли лекцій та презентації, зокрема: 1. Аракелян М. Р. Право Європейського Союзу: навч.-метод. посіб. для практ. занять та самостійної роботи / М. Р. Аракелян, Ю. Ю. Акіменко та ін.; за ред. Х. Н. Безруза; НУ «ОЮА». Одеса: Фенікс, 2024. 173 с. URL: https://doi.org/10.32837/11300.27702 2. Європейський Союз: навч. посіб. / [А. О. Бояр, Н. П. Карпчук, Н. І. Романюк та ін.]; за ред. А. О. Бояра, С. В. Федонюка. Київ: ФОП Маслаков, 2020. 600 с. URL: https://lib.lntu.edu.ua/sites/default/files/2021-01/European_Union_textbook_0.pdf 3. European Commission. https://commission.europa.eu/index_en 4. European Parliament. https://www.europarl.europa.eu/portal/en 5. European Union. URL: https://european-union.europa.eu/index_en?prefLang=uk
Форма проведення занять	Лекції, практичні – у формі презентацій, дискусій, колоквиумів) заняття
Форма семестрового контролю	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Метою вивчення навчальної дисципліни є аналіз та засвоєння практичних механізмів функціонування Європейського Союзу, зокрема особливостей розробки та прийняття рішень, формування та реалізації спільних політик Європейського Союзу. Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

загальні компетентності:

- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел
- Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями
- Вміння працювати у міжнародному контексті
- Отримання засад толерантності та поваги до різноманітності і мультикультурності

спеціальні (фахові) компетентності:

- Критичне осмислення проблем та принципів функціонування та закономірностей розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, гендерної політики, світової політики та політики окремих країн та регіонів
- Здатність комплексно аналізувати владу та урядування, політичні системи, інститути та режими, політичні процеси та політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування
- Спроможність ефективно виконувати політико-організаційні, експертно-аналітичні та консультаційні функції на національному та міжнародному рівні
- Здатність формувати та реалізовувати публічну політику на міжнародному, національному, регіональному та місцевому рівнях
- Вміння застосовувати форми, інструменти та методи публічної політики європейських країн у практичній професійній діяльності в Україні

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни:

- володіти понятійним апаратом та знаннями про теоретико-концептуальні засади європейської інтеграції;
- аналізувати процес формування та функціонування Європейського Союзу;
- давати характеристику праву ЄС, принципам формування, структурі, повноваженням інституцій ЄС;
- знати механізми та інструменти розробки й прийняття рішень у ЄС;
- розуміти особливості формування та практичної реалізації основних спільних політик Європейського Союзу, зокрема економічної, екологічної, зовнішньої та ін.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Тема 1. Європейський Союз як унікальне регіональне інтеграційне утворення

Тема 2. Внутрішня структура ЄС

Тема 3. Процедура розробки та прийняття рішень в ЄС

Тема 4. Компетенції та спільні політики Європейського Союзу.

Тема 5. Єврозона та Шенгенська зона: критерії участі

Тема 6. Економічна інтеграція

Тема 7. Аграрна політика ЄС та захист прав споживачів

Тема 8. Європейський зелений курс

Тема 9. Спільна зовнішня та безпекова політика ЄС

Тема 10. Політика розширення ЄС.

**Інформація про вибіркову навчальну дисципліну
циклу професійної підготовки**
для кафедрального каталогу вибірових навчальних дисциплін
на 2026/2027 н.р.

Назва дисципліни	Міграційна політика Європейського Союзу
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Курс (рік) навчання	1 рік
Семестр	Осінній/весняний семестр
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	ЗК05. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями. ЗК09. Вміння працювати у міжнародному контексті. ЗК10. Дотримання засад толерантності та поваги до різноманітності і мультикультурності.
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра політології і державного управління
Інформаційне забезпечення	Сайт електронного навчання; підручники, посібники та монографії, зокрема: 1. Демчишина В.Р. Принципи міграційної політики Європейського Союзу. <i>Часопис Київського університету права</i> . 2018. №4. С. 325-328. 2. Заставна О. Міграційна політика ЄС у контексті безпеки країн Європейського Союзу. <i>Міжнародне право</i> . 2021. №1. С.276-281. 3. Левандовські К. М. Тимчасовий захист та статус біженця в контексті української кризи. <i>Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція</i> . 2022. №55. С. 88-93. 4. Міграційна політика Європейського союзу: виклики та уроки для України / О. А. Малиновська. К. : НІСД, 2014. 48 с. 5. Мельник Ю.П. Міграційна політика ЄС в контексті військових дій в Україні та світі. <i>Науковий журнал «Політикус»</i> . 2024. В.1. С. 169- 173. 6. Пак А. К. Проблеми міграційної політики європейських країн і шляхи їх вирішення. <i>Вісник Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна</i> . 2017. № 6. С. 54-57. 7. Чернега О.Б., Яковенко Ю.В. Міграційна політика ЄС: тенденції формування міграційних потоків та механізми вдосконалення. <i>Економіка та суспільство</i> . 2020. №22. С.74-79.
Форма проведення занять	Лекція, практичні заняття
Форма семестрового контролю	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Метою вивчення дисципліни є набуття магістрантами цілісного і комплексного уявлення про реалізацію спільної міграційної політики на рівні ЄС (про її завдання, напрями, правові, політичні та інституційні механізми), поглиблення знань особливостей процесів інтеграції та комунітаризації в сфері міграційної політики та політики надання притулку.

Відповідно до освітньої програми вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

загальні компетентності:

- Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.
- Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.
- Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.
- Здатність спілкуватися іноземною мовою у процесі професійної та наукової комунікації.
- = Вміння працювати у міжнародному контексті.
- Дотримання засад толерантності та поваги до різноманітності і мультикультурності.

спеціальні (фахові) компетентності:

- Критичне осмислення проблем та принципів функціонування та закономірностей розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, гендерної політики, світової політики та політики окремих країн та регіонів.
- Спроможність комплексно використовувати нормативну та емпіричну політичну теорію, методологію політичних досліджень та прикладного політичного аналізу.
- Здатність використовувати широкий спектр концептів і методів для інтерпретації та аналізу політики на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.
- Спроможність ефективно виконувати політико-організаційні, експертно-аналітичні та консультативні функції на національному та міжнародному рівні.
- = Вміння застосовувати форми, інструменти та методи публічної політики європейських країн у практичній професійній діяльності в Україні.

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни:

- Знати основні тенденції та фактори міграції в ЄС.
- = Знати основні концепції та підходи політики ЄС в сфері регулювання внутрішньої і зовнішньої міграції.
- Знати мету і принципи міграційної політики в країнах ЄС.
- Вміти здійснювати аналіз основних правових та політичних документів і програм ЄС у сфері міграційної політики та політики надання притулку.
- Вміти проводити політичний і порівняльний аналіз діяльності ЄС в сфері регулювання внутрішньої та зовнішньої міграції.
- Вміти виявляти проблеми реалізації міграційної політики в країнах ЄС, давати аналітичну оцінку політиці ЄС і формулювати рекомендації для України.
- Володіти навичками вивчення статистичних даних щодо міграційних процесів.
- Володіти навичками оцінки можливих ризиків і обмежувальних заходів міграційної політики.
- Володіти навичками публічних виступів і презентацій.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Тема 1. Становлення і розвиток міграційної політики Європейського Союзу.

Тема 2. Міграційна ситуація в Європі в 1950-1970-х рр. ХХ століття.

Тема 3. Нормативно-правові основи регулювання міграції в Європейському Союзі.

Тема 4. Міграційна політика Європейського Союзу на сучасному етапі : основні напрямки.

Тема 5. Права і статус легальних мігрантів в ЄС.

Тема 6. Політика ЄС в сфері надання притулку.

Тема 7. Політика ЄС по боротьбі із нелегальною міграцією.

Тема 8. Вплив міграції на політичну та соціально-економічну стабільність в ЄС..

Тема 9. Міграційна політика країн Вишеградської групи.

Інформація про вибіркoву навчальну дисципліну
циклу професійної підготовки
 для кафедрального каталогу вибіркoвих навчальних дисциплін
 на 2026/2027 н.р.

Назва дисципліни	Політика популізму у країнах Вишеградської Четвірки
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Курс (рік) навчання	1 рік
Семестр	Весняний семестр
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	<p>ЗК02. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.</p> <p>ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК05. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК09. Вміння працювати у міжнародному контексті.</p> <p>ФК03. Критичне осмислення проблем та принципів функціонування та закономірностей розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, гендерної політики, світової політики та політики окремих країн та регіонів.</p> <p>ФК04. Здатність комплексно аналізувати владу та урядування, політичні системи, інститути та режими, політичні процеси та політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.</p> <p>ФК05. Спроможність комплексно використовувати нормативну та емпіричну політичну теорію, методологію політичних досліджень та прикладного політичного аналізу.</p> <p>ФК06. Здатність використовувати широкий спектр концептів і методів для інтерпретації та аналізу політики на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.</p> <p>ФК08 Здатність формувати та реалізовувати публічну політику на міжнародному, національному, регіональному та місцевому рівнях.</p> <p>ФК09. Вміння застосовувати форми, інструменти та методи публічної політики європейських країн у практичній професійній діяльності в Україні.</p>
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра політології і державного управління

Інформаційне забезпечення	Сайт електронного навчання; підручники, посібники та монографії, зокрема: 1. Гайданка Є.І. «Твердий» і «м'який» партійний євроскептицизм у сучасній Польщі. <i>Грані</i> . 2022. 25(6). С. 80–84. 2. Грубінко А.В., Мартинов А.Ю. Європейський Союз після Brexit: продовження історії: Монографія. Тернопіль: Осадца Ю.В., 2021. 258 с. 3. Інтеграційні виміри трансформації пострадянського простору: монографія. За ред. А.Г. Бульвінського. К.: ДУ «Інститут всесвітньої історії НАН України», 2020. 560 с. 4. Політичні інститути та процеси у країнах Центральної і Східної Європи наприкінці ХХ – на початку ХХІ століть: колективна монографія / за заг. ред.: Юрія Остапця і Маріана Токаря. Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2023. 680 с. 5. Haydanka Y. Electoral and Citizen's View on Euroscepticism in Transitional Society: the Case of the Czech Republic. <i>Online Journal Modelling the New Europe</i> . 2020. No 33. P. 111–133. 6. Nations in Transit. Freedom House. URL: https://freedomhouse.org/report/nations-transit
Форма проведення занять	Лекція, практичні заняття
Форма семестрового контролю	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Мета навчального курсу полягає у ознайомленні студентів із сутністю та типологією популізму у сучасній Центральній Європі, а також формування у студентів вмінь і навичок для визначення і запобігання популізму у вітчизняній політичній системі.

Відповідно до освітньої програми вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

загальні компетентності:

- Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.
- Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.
- Здатність спілкуватися іноземною мовою у процесі професійної та наукової комунікації.
  - Спроможність працювати у міжнародному контексті .
- Дотримання засад толерантності та поваги до різноманітності і мультикультурності.

спеціальні (фахові) компетентності:

- Критичне осмислення проблем та принципів функціонування та закономірностей розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, гендерної політики, світової політики та політики окремих країн та регіонів.
- Спроможність комплексно використовувати нормативну та емпіричну політичну теорію, методологію політичних досліджень та прикладного політичного аналізу.
- Здатність використовувати широкий спектр концептів і методів для інтерпретації та аналізу політики на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.
- Спроможність ефективно виконувати політико-організаційні, експертно-аналітичні та консультативні функції на національному та міжнародному рівні.
- Вміння застосовувати форми, інструменти та методи публічної політики європейських країн у практичній професійній діяльності в Україні.

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни:

- Критично осмислювати принципи здійснення влади популістськими урядами у країнах Вишеградської четвірки.
- Застосовувати кращі практики протидії російській дезінформації в діяльності органів публічної влади Центральної Європи у практичній діяльності в Україні.

- Враховувати вплив на радикалізацію суспільств центральноєвропейських країн через маніпулювання окремими питаннями етнічної, релігійної та культурної ідентичностей.
- Враховувати при розробці публічної політики в органах публічної влади особливостей політичної культури та ментальності, які сприяють формуванню консервативних та популістських тенденцій у політиці країн Вишеградської четвірки.
- Застосовувати сучасні технології протидії популізму на основі провідних інформаційно-комунікативних технологій у публічній політиці країн Центральної Європи та України.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Тема 1. Криза демократії у країнах Вишеградської четвірки. «Постінтеграційний синдром».

Теми 2–4. Основні форми «неліберальної демократії» у центральноєвропейських країнах. Траєкторії гібридних режимів.

Тема 5. Партійний популізм у країнах Вишеграду.

Тема 6. Громадський популізм у країнах Вишеграду. Соціологія «Євробарометрів».

Тема 7. Особливості євроскептицизму у Польщі, Угорщині, Словаччині та Чехії. «Твердий» та «м'який» євроскептицизм у країнах ЦЄ.

Тема 8. Модель польського популізму. «Право і справедливість». Польська модель праворадикального популізму.

Тема 9. Модель угорського популізму. Орбанізм. Радикалізація угорської політики.

Тема 10. Модель словацького популізму. Мечіяризм, фіцизм. Праворадикальний спектр словацької політики.

Тема 11. Модель чеського популізму. Комунисти, «пірати», електоральна універсальність Андрея Бабіша. Чеська модель євроскептицизму.

Тема 12. Контекст російсько-української війни та популізм у країнах ЦЄ.

**Інформація про вибірккову навчальну дисципліну
циклу професійної підготовки**
для кафедрального каталогу вибіркових навчальних дисциплін
на 2025/2026 н.р.

Назва дисципліни	Політичні аспекти ідентичностей у країнах Центральної Європи
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Курс (рік) навчання	1 рік
Семестр	Осінній/весняний семестр
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	ФК01. Усвідомлення природи та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації. ФК05. Спроможність комплексно використовувати нормативну та емпіричну політичну теорію, методологію політичних досліджень та прикладного політичного аналізу.
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра політології і державного управління
Інформаційне забезпечення	Сайт електронного навчання, навчально-методичні матеріали, наукові праці включно: 1. Вегеш І. Свобода людини в контексті віртуалізації суспільства: виклики та загрози. <i>Філософські студії в контексті постсучасних знань: теорія, методологія, методика</i> : матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації, 31 липня – 10 вересня 2023 року. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2023. С. 12-14. 2. Вишневська А. М., Петренко К. В. Вплив глобалізації на міграційні процеси у світі та Європі. <i>Економічний вісник НТУУ "Київський політехнічний інститут"</i> , 2022. С. 34-39. 3. Vehesh I. The Concept of Tolerance and its Relevance in Ukraine. <i>Proactive Tolerance. The Key to Peace</i> / Markus Vogt, Arnd Kuppers (Eds.). Nomos Verlagsgesellschaft, Baden-Baden, Germany, 2021. P. 215-225. 4. Bauer T., Zimmermann K. Causes of international migration: a survey. <i>Crossing Borders</i> . Routledge 2018. P. 111–144. 5. Galston W. A. Anti-Pluralism: The Populist Threat to Liberal Democracy. New Haven: Yale University Press, 2018. 158 p. 6. Pavone T. Political Culture and Democratic Homeostasis: A Critical Review of Gabriel Almond and Sidney Verba's <i>The Civic Culture</i> ". Princeton University. 2014.
Форма проведення занять	Лекції, практичні заняття
Форма семестрового контролю	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Метою навчальної дисципліни є ознайомити здобувачів вищої освіти із особливостями формування, еволюції та взаємодії політичних ідентичностей в країнах Центральної Європи.

Відповідно до освітньої програми вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

загальні компетентності:

- Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.
- Дотримання засад толерантності та поваги до різноманітності і мультикультурності.

спеціальні (фахові) компетентності:

- Критичне осмислення проблем та принципів функціонування та закономірностей розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, гендерної політики, світової політики та політики окремих країн та регіонів.
- Здатність комплексно аналізувати владу та урядування, політичні системи, інститути та режими, політичні процеси та політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.
- Здатність використовувати широкий спектр концептів і методів для інтерпретації та аналізу політики на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.
- Спроможність ефективно виконувати політико-організаційні, експертно-аналітичні та консультаційні функції на національному та міжнародному рівні.
- Вміння застосовувати форми, інструменти та методи публічної політики європейських країн у практичній професійній діяльності в Україні.

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни:

- Вміти аналізувати специфіку актуалізації ідентичностей у політичному просторі Центральної Європи.
- Визначати історико-культурні та політичні фактори, які впливають на формування та розвиток політичних ідентичностей в країнах Центральної Європи.
- Розуміти особливості та основні принципи політики ідентичностей в країнах Центральної Європи.
- Вміти аналізувати вплив етнокультурних та етноконфесійних чинників на формування політичних ідентичностей в країнах Центральної Європи.
- Вміти аналізувати та прогнозувати соціально-політичні явища в країнах Центральної Європи крізь призму політики ідентичності.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Тема 1. Поняття «ідентичність» та «політика ідентичності».

Тема 2. Теоретико-методологічні підходи дослідження ідентичностей у політичній науці.

Тема 3. Виникнення та основні етапи розвитку політичних ідентичностей у Центральній Європі.

Тема 4. Політична ідентичність крізь призму соціальної структури та соціальної стратифікації суспільства.

Тема 5. Вплив процесів міграції на формування політичних ідентичностей в країнах Центральної Європи.

Тема 6. Вплив популізму на формування та розвиток політичних ідентичностей в країнах Центральної Європи.

Тема 7. Конфлікти ідентичностей в країнах Центральної Європи.

Тема 8. Характеристика та шляхи розвитку політичних ідентичностей в Україні.

Тема 9. Політика ідентичностей та ліберальна демократія у XXI ст.

Інформація про вибіркoву навчальну дисципліну
циклу професійної підготовки
 для кафедрального каталогу вибіркoвих навчальних дисциплін
 на 2026/2027 н.р.

Назва дисципліни	Виклики громадянській культурі у країнах Центральної Європи
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Курс (рік) навчання	1 рік
Семестр	Осінній/весняний семестри
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити (120 годин)
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	ФК01. Усвідомлення природи та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації. ФК05. Спроможність комплексно використовувати нормативну та емпіричну політичну теорію, методологію політичних досліджень та прикладного політичного аналізу.
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра політології і державного управління
Інформаційне забезпечення	Сайт електронного навчання, навчально-методичні матеріали, наукові роботи включно: 1. Громадянське суспільство: політичні та соціально-правові проблеми розвитку : монографія / Г. Ю. Васильєв, В. Д. Воднік, О. В. Волянська та ін. ; за ред. М. П. Требіна. Харків: Право, 2013. 536 с. 2. Джудіс Дж. Б. Великий вибух популізму. Харків: Книжковий клуб «Клуб сімейного дозвілля», 2017. 192 с. 3. Almond G., Verba S. The Civic Culture: Political Attitudes and Democracy in Five Nations. Princeton University Press, 1963. 574 p. 4. Dobos G. Hungary: The Impact of Populism on the Party System (2000-2020). Impacts of Populism on the Party Systems. 2021. P. 1–13. 5. Lipiński A. Poland: The Impact of Populism on the Party System (2000-2020). Impacts of Populism on the Party Systems. 2021. P. 14–25.
Форма проведення занять	Лекції, практичні заняття
Форма семестрового контролю	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Метою навчальної дисципліни є ознайомити здобувачів вищої освіти із особливостями розвитку громадянської культури в країнах Центральної Європи, а також із ключовими ризиками та загрозами громадянській культурі у цих країнах.

Відповідно до освітньої програми вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

загальні компетентності:

- Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

- Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.
- Дотримання засад толерантності та поваги до різноманітності і мультикультурності.

спеціальні (фахові) компетентності:

- Критичне осмислення проблем та принципів функціонування та закономірностей розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, гендерної політики, світової політики та політики окремих країн та регіонів.
- Здатність комплексно аналізувати владу та урядування, політичні системи, інститути та режими, політичні процеси та політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.
- Здатність використовувати широкий спектр концептів і методів для інтерпретації та аналізу політики на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.
- Спроможність ефективно виконувати політико-організаційні, експертно-аналітичні та консультаційні функції на національному та міжнародному рівні.
- Вміння застосовувати форми, інструменти та методи публічної політики європейських країн у практичній професійній діяльності в Україні.

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни:

- Розуміти особливості функціонування політичної культури та критично осмислювати феномени громадянської культури суспільства.
- Визначати фактори, які впливають на формування та розвиток громадянської культури в країнах Центральної Європи.
- Розуміти особливості функціонування та ключові принципи реалізації публічної політики, а також її вплив на громадянську культуру в країнах Центральної Європи.
- Вміти аналізувати вплив етнокультурних та етноконфесійних чинників на формування громадянської культури в країнах Центральної Європи.
- Вміти здійснювати прогнозування щодо розвитку ключових тенденцій громадянської культури центральноєвропейських суспільств.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Тема 1. Сутність, структура і функції громадянської культури.

Тема 2. Становлення та основні етапи розвитку громадянської культури в країнах Центральної Європи.

Тема 3. Концепції громадянської культури.

Тема 4. Моделі громадянської культури в країнах Центральної Європи.

Тема 5. Популізм як фактор впливу на громадянську культуру.

Тема 6. Процеси масовізації та громадянська культура в країнах Центральної Європи.

Тема 7. Праві рухи як загроза громадянській культурі в країнах Центральної Європи.

Тема 8. Громадянська культура крізь призму інтеграції та глобалізації.

Тема 9. Вплив міграційних процесів на громадянську культуру в країнах Центральної Європи.

**Інформація про вибіркoву навчальну дисципліну
циклу професійної підготовки**
для кафедрального каталогу вибіркoвих навчальних дисциплін
на 2026/2027 н.р.

Назва дисципліни	Громадянське суспільство в країнах Центральної Європи
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Курс (рік) навчання	1 рік
Семестр	Осінній/весняний семестр
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	ЗК04 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК09 Вміння працювати в міжнародному контексті. ФК04 Здатність комплексно аналізувати владу та урядування, політичні системи, інститути та режими, політичні процеси та політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра політології і державного управління
Інформаційне забезпечення	Сайт електронного навчання; навчально-методичні матеріали, навчальні посібники і підручники з дисципліни; національні та міжнародні нормативно-правові акти, зокрема: 1. Ключкович А. Перехід до демократії в Словаччині: динаміка та суперечності суспільно-політичних трансформацій: монографія. Ужгород: АУТДОР-ШАРК, 2019. 416 с. 2. Колодій А. На шляху до громадянського суспільства. Теоретичні засади й соціокультурні передумови демократичної трансформації в Україні: монографія. Львів, 2002. 275 с. 3. Лендзел М. О. Місцева демократія у країнах Центральної і Східної Європи: Монографія. Ужгород: Мистецька лінія, 2011. 688 с. 4. Політичні інститути та процеси у країнах Центральної і Східної Європи наприкінці 20-го на початку 21го століть: колективна монографія за заг. ред.: Юрія Остапця і Маріана Токаря; [Каф.політ.ідержупр.;Ужгород. нац. у-те т.] Ужгород: Поліграфцентр “Ліра”, 2023. 680 с.
Форма проведення занять	Лекції, практичні (семінарські) заняття.
Форма семестрового контролю	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Метою викладання дисципліни «Громадянське суспільство в країнах Центральної Європи» є формування у слухачів розгорнутого уявлення про громадянське суспільство та його інститути в країнах Центральної Європи, здійснення огляду основних теоретико-методологічних підходів до аналізу громадянського суспільства, визначення його структури, функцій та впливу на органи державної влади і органи місцевого

самоврядування.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

загальні компетентності:

- Здатність до адаптації та дії в новій ситуації;
- Здатність проводити дослідження на відповідному рівні;
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями;
- Здатність генерувати нові ідеї та креативність;
- Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми;
- Здатність комунікувати з представниками інших професійних груп різного рівня та громадськістю.

спеціальні (фахові) компетентності:

- Критичне осмислення проблем та принципів функціонування та закономірностей розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, гендерної політики, світової політики та політики окремих країн та регіонів;
- Здатність використовувати широкий спектр концептів і методів для інтерпретації та аналізу політики на місцевому, національному, європейському та глобальному рівнях;
- Здатність вирішувати задачі політико-адміністративного рівня та менеджменту на міжнародному, національному, регіональному та місцевому рівнях;
- Вміння застосовувати форми, інструменти та методи публічного управління, регіональної політики, місцевого самоврядування партійного та виборчого менеджменту у країнах Центральної Європи у практичній професійній діяльності в Україні;
- Вміння аналізувати загальні та специфічні тенденції розвитку громадянського суспільства, його культурні особливості, ефективно комунікувати з неурядовими організаціями та групами інтересу, визначати основні потреби та проблеми у цій сфері;
- Спроможність застосовувати методіку аналізу великих масивів інформації, політичної діагностики загалом для оцінки, прогнозування, моделювання розвитку різних рівнів політичної сфери.

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни:

- Приймати ефективні рішення з питань політики, політичних наук і дотичних проблем, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати розвиток політичних процесів; визначати фактори, що впливають на них і на досягнення поставлених цілей; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки політичних рішень.
- Застосовувати кращі практики діяльності органів влади, територіальних громад, політичних та громадських організацій, аналітичних та інших професійних структур Центральної Європи у практичній діяльності в Україні.
- Враховувати у дослідницькій та консультативній діяльності етнокультурні, етноконфесійні та етнопсихологічні параметри населення, зокрема центральноєвропейського регіону, їх вплив на публічну політику та політичний менеджмент, в тому числі в контексті антикризового управління.
- застосовувати глобальний, міжнародний регіональний контекст до аналізу політичних явищ, відносин та тенденцій у політичній сфері України, розробляти прогнози та моделі розвитку різних сфер політичного та публічного життя, використовуючи досвід центральноєвропейських країн.

Крім того, вивчення вказаної вибіркової навчальної дисципліни дозволить здобувачу вищої освіти у подальшому орієнтуватися в проблематиці основних тенденцій розвитку сучасних напрямів та форм діяльності інститутів громадянського суспільства країн Центральної Європи та використовувати отримані знання при вирішенні професійних завдань в українських реаліях, готувати повідомлення, виступи, наукові статті на вказану проблематику.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Тема 1. Громадянське суспільство в країнах Центральної Європи як об'єкт політологічного аналізу: сутнісні характеристики та класифікація.

Тема 2. Перехід до демократії: порівняльні можливості розбудови громадянського суспільства в країнах Центральної Європи.

Тема 3. Плюралізм інтересів і громадянське суспільство: громадська самоорганізація як ефективний засіб задоволення суспільних інтересів в країнах Центральної Європи.

Тема 4. Взаємовплив груп інтересів та громадянського суспільства на розвиток демократії у країнах Центральної Європи.

Тема 5. Громадські об'єднання бізнесових структур як впливові суб'єкти громадянського суспільства в країнах Центральної Європи.

Тема 6. Відносини і взаємовплив громадянського суспільства і держави в країнах Центральної Європи.

Тема 7. Громадянське суспільство як фактор зміцнення національних держав в країнах Центральної Європи.

Тема 8. Використання досвіду становлення громадянського суспільства в країнах Центральної Європи для розбудови української державності.

Інформація про вибірккову навчальну дисципліну
циклу професійної підготовки
 для кафедрального каталогу вибіркових навчальних дисциплін
 на 2026/2027 н.р.

Назва дисципліни	Групи інтересів та лобізм у країнах Центральної Європи
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Курс (рік) навчання	1 рік
Семестр	Осінній/весняний семестр
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити (120 годин)
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	ЗК 04 Здатність до пошуку, аналізу та оброблення інформації з різних джерел. ЗК 09 Вміння працювати в міжнародному контексті. ФК04 Здатність комплексно аналізувати владу та урядування, політичні системи, інститути та режими, політичні процеси та політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра політології і державного управління
Інформаційне забезпечення	Сайт електронного навчання; навчально-методичні матеріали, навчальні посібники і підручники з дисципліни, зокрема: 1.Базілевич Д. Інститут лобіювання в Україні та за кордоном: походження, проблеми перспективи розвитку : наук.-інформ. вид. / Д Базілевич, В. Нестерович, В. Федоренко. Київ: ФОП Москаленко О.М. 2015. 111 с. 2. Дягілев О. В. Конституційно-правовий інститут лобізму: вітчизняний та зарубіжний досвід : монографія. Харків: Майдан. 2011 .252 с. 3. Козинець О.Г. Лобізм у політиці: зарубіжний досвід та українські реалії <i>Аналітично-порівняльне правознавство</i> . ДВНЗ УжНУ. Ужгород, 2023. №1. с. 68-71.
Форма проведення занять	Лекції, практичні заняття.
Форма семестрового контролю	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Мета вивчення навчальної дисципліни є формування у студентів вміння засвоювати знання про сутність лобізму та організаційно-правові механізми впливу груп інтересів на діяльність органів публічної влади в країнах Центральної Європи та підготовка студентів до використання набутих вмінь та навичок для практичної діяльності в українських реаліях.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

загальні компетентності:

- Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність генерувати нові ідеї та креативність.
- Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.
- здатність комунікувати з представниками інших професійних груп різного рівня та

громадськістю.

спеціальні (фахові) компетентності:

– Критичне осмислення проблем та принципів функціонування та закономірностей розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, гендерної політики, світової політики та політики окремих країн та регіонів.

– Здатність використовувати широкий спектр концептів і методів для інтерпретації та аналізу політики на місцевому, національному, європейському та глобальному рівнях.

– Здатність вирішувати задачі політико-адміністративного рівня та менеджменту на міжнародному, національному, регіональному та місцевому рівнях.

– Вміння застосовувати форми, інструменти та методи публічного управління, регіональної політики, місцевого самоврядування партійного та виборчого менеджменту у країнах Центральної Європи у практичній професійній діяльності в Україні;

– Вміння аналізувати загальні та специфічні тенденції розвитку громадянського суспільства, його культурні особливості, ефективно комунікувати з неурядовими організаціями та групами інтересу, визначати основні потреби та проблеми у цій сфері;

– Спроможність застосовувати методiku аналізу великих масивів інформації, політичної діагностики загалом для оцінки, прогнозування, моделювання розвитку різних рівнів політичної сфери.

Крім того, вивчення вказаної вибіркової навчальної дисципліни дозволить здобувачу вищої освіти у подальшому орієнтуватися в проблематиці основних тенденцій розвитку сучасних напрямів та форм діяльності груп інтересів та лобістських структур зарубіжних країн, використовувати отримані знання при вирішенні професійних завдань в українських реаліях та набувати вміння давати оцінку впливовості центральних та регіональних політичних та фінансово-олігархічних груп, готувати повідомлення, виступи, наукові статті на вказану проблематику.

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни:

- Приймати ефективні рішення з питань політики, політичних наук і дотичних проблем, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати розвиток політичних процесів; визначати фактори, що впливають на них і на досягнення поставлених цілей; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки політичних рішень
- Вміти застосовувати кращі практики діяльності органів влади, територіальних громад, політичних та громадських організацій, аналітичних та інших професійних структур Центральної Європи у практичній діяльності в Україні.
- Враховувати у дослідницькій та консультативній діяльності етнокультурні, етноконфесійні та етнопсихологічні параметри населення, зокрема центральноєвропейського регіону, їх вплив на публічну політику та політичний менеджмент, в тому числі в контексті антикризового управління.
- Застосовувати глобальний, міжнародний регіональний контекст до аналізу політичних явищ, відносин та тенденцій у політичній сфері України, розробляти прогнози та моделі розвитку різних сфер політичного та публічного життя, використовуючи досвід центральноєвропейських країн.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем)

Тема 1. Групи інтересів в країнах Центральної Європи: сутнісні характеристики та класифікація.

Тема 2. Організація групових інтересів. Способи та механізми впливу на владні структури.

Тема 3. Моделі групової політики для захисту індивідуальних інтересів. Прояви та джерела клієнтелізму в постсоціалістичних країнах.

Тема 4. Плуралізм інтересів і громадянське суспільство: громадська самоорганізація як ефективний засіб задоволення суспільних інтересів в країнах Центральної Європи.

Тема 5. Концептуальні засади аналізу механізмів лобістської діяльності: порівняльна

характеристика форм лобізму в країнах Центральної Європи.

Тема 6. Правові механізми регламентації участі груп інтересів та лобістської діяльності у публічній політиці країн Центральної Європи.

Тема 7. Громадські об'єднання бізнесових структур як впливові суб'єкти просування інтересів в країнах Центральної Європи.

Тема 8. Використання досвіду правового регулювання лобізму країн Центральної Європи для розробки закону України «Про лобізм».

**Інформація про вибірккову навчальну дисципліну
циклу професійної підготовки**
для кафедрального каталогу вибіркових навчальних
дисциплін на 2026/2027 н.р.

Назва дисципліни	Аналіз та управління політичними кризами
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Курс (рік) навчання	1 рік
Семестр	Осінній/весняний семестр
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	ЗК06. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК07. Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми. ФК03. Критичне осмислення проблем та принципів функціонування та закономірностей розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, гендерної політики, світової політики та політики окремих країн та регіонів.
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра політології і державного управління
Інформаційне забезпечення	Сайт електронного навчання; навчально-методичні матеріали, навчальні посібники і підручники з проблематики дисципліни; національні та міжнародні нормативно-правові документи електронні файли лекцій та презентації. Зокрема: 1. Гобела В. В., Живко З. Б., Леськів Г. З., Мельник С. І. Управління кризовими ситуаціями: навчальний посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 228 с. 2. Кризи політичного розвитку в Україні: причини, зміст і способи нівелювання: монографія / авт. кол.: Г. І. Зеленько (керівник, наук. ред.), Р. В. Балабан, С. Г. Брехаря, Л. Л. Кияниця, О. Ю. Кондратенко, Н. В. Кононенко, Т. М. Ляшенко. Київ:, 2022. 352 с. 3. Кульчій І.О. Антикризове управління: навчальний посібник. Полтава: ПолтНТУ, 2016.120 с. 4. Національні системи оцінювання ризиків і загроз: кращі світові практики, нові можливості для України: аналіт. доп. / [Резнікова О. О., Войтовський К. Є. Лепіхов А. В.]; за заг. ред. О. О. Резнікової. Київ: НІСД, 2020. 84 с.
Форма проведення занять	Лекції, практичні (семінарські – у формі презентацій, дискусій, колоквиумів) заняття
Форма семестрового контролю	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Метою вивчення навчальної дисципліни є засвоєння студентами знань про сутність

поняття «криза», «антикризовий менеджмент» та інших релевантних категорій, методологію та технології процесів оцінки, прогнозування, передбачення криз, оцінки ризиків та загроз, які можуть стати причиною кризи в політичній чи соціальній площині, ознайомлення з практичними навичками щодо управління кризами, прийняття рішень в кризових умовах.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

загальні компетентності:

- Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.

спеціальні (фахові) компетентності:

- Критичне осмислення проблем та принципів функціонування та закономірностей розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, гендерної політики, світової політики та політики окремих країн та регіонів.
- Здатність комплексно аналізувати владу та урядування, політичні системи, інститути та режими, політичні процеси та політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.
- Спроможність комплексно використовувати нормативну та емпіричну політичну теорію, методологію політичних досліджень та прикладного політичного аналізу.
- Здатність використовувати широкий спектр концептів і методів для інтерпретації та аналізу політики на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.
- Спроможність ефективно виконувати політико-організаційні, експертно-аналітичні та консультативні функції на національному та міжнародному рівні.

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни:

- знати принципи функціонування та закономірності розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів;
- володіти знаннями про особливості ризик-менеджменту, аналізу, врегулювання, вирішення, попередження, керування внутрішньополітичними та міжнародними конфліктами та кризами;
- вміти приймати ефективні рішення з питань політики та управління, пропонувати альтернативи у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати розвиток подій в даних умовах; визначати можливі причини та імовірні наслідки;
- розробляти рекомендації щодо врегулювання і попередження конфліктів та криз, зокрема і міжнародного характеру, збереження стабільності;
- виконувати інформаційно-аналітичну, консалтингову, експертну діяльність в контексті антикризового менеджменту, володіти навичкам політичної діагностики, прогнозування та моделювання

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Тема 1. Міжгалузеве трактування поняття «криза». Політичні кризи. **Тема 2.** Кризи у державному управлінні.

Тема 3. Роль політичної аналітики в управлінні політичними кризами.

Тема 4. Антикризова стратегія. Антикризові політичні технології.

Тема 5. Кризові комунікації та роль інформації у кризово-комунікаційному реагуванні.

Тема 6. Розробка та прийняття управлінських рішень у кризовій ситуації.

Тема 7. Механізми антикризового управління в органах державної влади та місцевого самоврядування.

Тема 8. Національні практики оцінювання ризиків і загроз.

Тема 9. Кризи політичного характеру в Україні та світі. Національні моделі антикризового менеджменту.

**Інформація про вибірку навчальну дисципліну
циклу професійної підготовки**
для кафедрального каталогу вибірових навчальних дисциплін
на 2026/2027 н. р.

Назва дисципліни	Прийняття зовнішньополітичних рішень в епоху глобального хаосу
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Курс (рік) навчання	Перший курс
Семестр (осінній/весняний)	осінній
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни* (У разі наявності передумов для вивчення вибіркової навчальної дисципліни, зазначити компетентності, які необхідні для вивчення цієї дисципліни)	<p>ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел</p> <p>ЗК06. Здатність генерувати нові ідеї (креативність)</p> <p>ЗК07. Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.</p> <p>ЗК09. Вміння працювати у міжнародному контексті.</p> <p>ФК03. Критичне осмислення проблем та принципів функціонування та закономірностей розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, гендерної політики, світової політики та політики окремих країн та регіонів.</p> <p>ФК06. Здатність використовувати широкий спектр концептів і методів для інтерпретації та аналізу політики на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.</p> <p>ФК08. Здатність формувати та реалізовувати публічну політику на міжнародному, національному, регіональному та місцевому рівнях.</p>
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра політології і державного управління
Інформаційне забезпечення	<p>Сайт електронного навчання; навчально-методичні матеріали, навчальні посібники і підручники з проблематики дисципліни; національні та міжнародні нормативно-правові документи зокрема:</p> <p>Брусилівська О. І. Зовнішня політика України в умовах повномасштабної війни: інституційний та безпековий виміри // <i>Актуальні проблеми політики</i>. 2023. Вип. 71. – С. 23–35.</p> <p>Горбулін В. П. Світова гібридна війна: український фронт : монографія. – Київ : НІСД, 2022.</p> <p>Дорошко М. С. Російсько-українська війна і трансформація системи міжнародної безпеки. <i>Український історичний журнал</i>. 2022. № 4. С. 5–18.</p>

	Міністерство закордонних справ України. Стратегія публічної дипломатії України на 2021–2025 роки (оновлені пріоритети воєнного часу) : офіц. док. Київ, 2023. Національний інститут стратегічних досліджень. Зовнішньополітичні пріоритети України в умовах війни та глобальної нестабільності : аналіт. доп. Київ, 2022. Резнікова О. О. Прийняття політичних рішень в умовах стратегічної невизначеності // <i>Політичне життя</i> . 2023. № 2. С. 14–25.
Форма проведення занять	Лекції, практичні заняття, дискусії. Case study
Форма семестрового контролю	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Метою вивчення навчальної дисципліни є аналіз механізмів, акторів та контекстів прийняття зовнішньополітичних рішень у світі, що характеризується невизначеністю, фрагментацією міжнародного порядку, множинністю криз і зростанням ролі непередбачуваних чинників. Особлива увага приділяється взаємодії інституційних, когнітивних, безпекових та транскордонних факторів, а також ролі регіонального рівня та кризових ситуацій у Центральній Європі, зокрема в Україні в контексті російсько-української війни.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

загальні компетентності:

- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел
- Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями
- Вміння працювати у міжнародному контексті
- Отримання засад толерантності та поваги до різноманітності і мультикультурності

спеціальні (фахові) компетентності:

- Критичне осмислення проблем та принципів функціонування та закономірностей розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, гендерної політики, світової політики та політики окремих країн та регіонів
- Здатність комплексно аналізувати владу та урядування, політичні системи, інститути та режими, політичні процеси та політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування
- Спроможність ефективно виконувати політико-організаційні, експертно-аналітичні та консультативні функції на національному та міжнародному рівні
- Здатність формувати та реалізовувати публічну політику на міжнародному, національному, регіональному та місцевому рівнях
- Вміння застосовувати форми, інструменти та методи публічної політики європейських країн у практичній професійній діяльності в Україні

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни

1. Розуміє механізми та логіку прийняття зовнішньополітичних рішень у сучасній системі міжнародних відносин.
2. Пояснює вплив війни, глобальної нестабільності та безпекових загроз на зовнішню політику держав.
3. Аналізує зовнішньополітичні рішення України у 2014–2025 рр. з позицій сучасних теорій міжнародних відносин.
4. Оцінює ефективність та обмеження зовнішньополітичних стратегій України в умовах війни.

5. Застосовує інструменти політичного аналізу для роботи з кризовими міжнародними ситуаціями.

6. Формує аргументовану позицію щодо зовнішньополітичних дилем та стратегічних виборів України.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Тема 1. Теоретичні основи прийняття зовнішньополітичних рішень

Тема 2. Глобальний хаос як контекст

Тема 3. Актори та рівні прийняття рішень

Тема 4. Зовнішньополітичні рішення в умовах кризи

Тема 5. Практичний вимір прийняття зовнішньополітичних рішень

- Аналіз кейсів: війна РФ проти України, COVID-19, міграційні кризи

- Сценарне мислення та прогнозування

- Симуляція прийняття зовнішньополітичного рішення (рольова гра)

**Інформація про вибіркoву навчальну дисципліну
циклу професійної підготовки**
для кафедрального каталогу вибіркoвих навчальних дисциплін
на 2026/2027 н. р.

Назва дисципліни	Циклічність, трансформація свідомості і соціально-політичні зміни
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Курс (рік) навчання	Перший курс
Семестр (осінній/весняний)	весняний
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	ЗК02. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні. ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК05. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями. ЗК07. Уміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми. ФК03. Критичне осмислення політичних процесів, інститутів і публічної політики. ФК05. Здатність використовувати методологію політичних досліджень і прикладного аналізу. ФК06. Здатність аналізувати політику на національному, європейському та глобальному рівнях.
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра політології і державного управління
Інформаційне забезпечення	<ol style="list-style-type: none"> 1. Біліченко О. С., Побережець О. В., Зігунова Н. В. Взаємозв'язок політичних і економічних циклів в Україні <i>Modern Economics</i>. 2024. № 38. С. 6–14. 2. Ротар Н. Ю. Циклічні політичні процеси в Україні трансформаційного періоду. <i>Вісник Львівського університету. Серія філософсько-політологічні студії</i>. 2006. Вип. 2. С. 112–119. 3. Суший О. О. Про нові розробки, досягнення та перспективи політичної психології в міждисциплінарній площині досліджень майбутнього <i>Проблеми політичної психології</i>. 2023. Вип. 13 (27). С. 18–25. 4. Жовтянська В. Психологічні принципи моделювання як методологічного напрямку соціального прогнозування. <i>Наукові студії соціальної та політичної психології</i>. 2021. 27(2). С. 9–15. 5. Буркало В. В. Божественність розумного начала «софократа» в концепті Платона та його символічно-метафоричні інтерпретації <i>Габітус</i>. 2024. Вип. 65. С. 30–38. 6. Буркало В. Олігархічне начало й

	<p>олігархічний потенціал людини в концепті Платона як продукт і джерело психоетичних деформацій <i>Вісник Прикарпатського університету. Серія: Політологія. 2024. № 18. С. 67–77.</i></p> <p>7. Маркузе Г. Структура інстинктів і суспільство: Філософське дослідження вчення З. Фрейда. 2-ге вид. Київ: Ніка-Центр, 2015. 248 с.</p> <p>8. Юнг К. Г. Структура і динаміка психічного. Київ: Центр учбової літератури, 2022. 574 с.</p>
Форма проведення занять	Лекції, практичні заняття, дискусії.
Форма семестрового контролю	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Метою навчальної дисципліни є ознайомити здобувачів вищої освіти із психологічними закономірностями екстеріоризації (оприявлення) несвідомого в циклічних потягіннях й соціально-політичних трансформаціях

Відповідно до освітньої програми вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

загальні компетентності:

- Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.
- Вміння взаємопов'язувати різні процеси і явища в цілісну систему.
- Вміння до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність інтуїтивно сприймати й індивідуально творчо розвивати нові ідеї.
- Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.
- Здатність бачити нове за межами звичного, традиційно усталеного.

спеціальні (фахові) компетентності:

- Здатність бачити приховані (імпліцитні) мислеформи за політичними явищами, процесами, змінами в їх циклічних виявах.
- Здатність диференційовано аналізувати співвідношення між самосвідомим, несвідомим, свідомим, надсвідомим та ритми їх взаємодії у власній, груповій, колективній психіці.
- здатність виявляти фази, стадії, ритми економічних, політичних змін та їх висхідний чи східний вектор розгортання.
- здатність використовувати концепти, методи, моделі циклічного розвитку для прогнозування ймовірних сценаріїв і можливостей усвідомленого коригуючого впливу на їх розгортання через зміну якості станів, матриць свідомості політичних акторів та вияву обмежень відповідних рівнів розуму, патернів мислення, почуттів як причини небажаних (деструктивних)/бажаних суспільних наслідків.

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни:

- Застосовувати міждисциплінарний підхід для аналізу політичних хвиль і криз.
- Формулювати обґрунтовані висновки щодо ролі свідомості в процесах демократизації та легітимації влади.
- Визначати духовні, історико-культурні, економічні та політичні цикли, психічну природу параметрів їх прояву, взаємообумовленість та можливість свідомого спрямування до нової якості українського соціуму в процесі подолання психотравм війни, елітарного его і набуття духовної зрілості громадянським суспільством.
- Розуміти особливості, фази, характер, вектор, амплітуду циклів політичної трансформації України, ЄС, США, автократій (КНР, КНДР, Білорусі, Росії, Ірану) та перспектив четвертої хвилі демократизації в інформаційно-енергетичному планетарному просторі доби становлення постнекласичного світогляду.

Короткий зміст дисципліни (перелік тем):

Тема 1. Теорії циклічності та методологія аналізу соціально-політичних змін.

Тема 2. Політичні та економічні цикли: взаємозв'язки, індикатори, обмеження пояснення.

Тема 3. Політична свідомість і політична поведінка: психологічні та культурні чинники змін.

Тема 4. Кризи, транзити, хвилі демократизації: циклічна перспектива порівняльного аналізу.

Тема 5. Застосування циклічних моделей до аналізу сучасних політичних трансформацій (Україна та міжнародний контекст).

**Інформація про вибіркoву навчальну дисципліну
циклу професійної підготовки
для кафедрального каталогу вибіркoвих навчальних дисциплін
на 2026/2027 н. р.**

Назва дисципліни	Соціально-політичні наукові семінари
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Курс (рік) навчання	Перший курс
Семестр (осінній/весняний)	Осінній
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	Українська / англійська
Передумови для вивчення дисципліни* (У разі наявності передумов для вивчення вибіркової навчальної дисципліни, зазначити компетентності, які необхідні для вивчення цієї дисципліни)	ЗК04 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК05 Здатність навчатися та оволодівати сучасними знаннями. ЗК07 Уміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми. ЗК09 Уміння працювати у міжнародному та міжкультурному контексті. ФК03 Критичне осмислення проблем і принципів функціонування та закономірностей розвитку політики, політичних інститутів і процесів. ФК05 Здатність здійснювати науковий аналіз політичних явищ і процесів із застосуванням сучасних методів політичної науки. ФК06 Здатність інтерпретувати й оцінювати результати політичних досліджень на національному та міжнародному рівнях.
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра політології і державного управління
Інформаційне забезпечення	Сайт електронного навчання; навчально-методичні матеріали, навчальні посібники і підручники з проблематики дисципліни;; методичні рекомендації до підготовки аналітичних звітів. 1. Матеріали наукових конференцій, семінарів, круглих столів і воркшопів (програми, тези, відеозаписи). 2. Фахові періодичні видання з політичної науки та суміжних галузей. 3. Аналітичні доповіді наукових установ, think tanks, експертних центрів.

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Метою вивчення дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти практичних навичок наукової комунікації, критичного аналізу сучасних соціально-політичних досліджень та інтеграції у професійне академічне середовище шляхом системної участі у наукових заходах і підготовки аналітичних звітів за результатами наукових обговорень.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

загальні компетентності:

- Здатність проводити дослідження на відповідному рівні, зокрема через участь у наукових заходах та інтеграцію отриманих результатів у власні дослідницькі продукти;

- здатність розробляти проєкти та управляти ними, в частині планування і представлення аналітичних звітів про результати участі в семінарах/конференціях;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, включаючи наукові публікації, виступи експертів і дискусії.

Спеціальні (фахові) компетентності:

- критичне осмислення проблем та принципів функціонування та закономірностей розвитку влади, публічної політики, політичних інститутів і процесів, світової політики та політики окремих країн і регіонів — через аналіз виступів і досліджень на семінарах/конференціях.
- здатність комплексно аналізувати владу та урядування, політичні системи, інститути, режими, політичні процеси та поведінку у різних контекстах — через розгляд кейсів і доповідей на заходах.
- спроможність комплексно використовувати нормативну та емпіричну політичну теорію, методологію політичних досліджень та прикладного політичного аналізу — у підготовці аналітичних звітів

У результаті опанування дисципліни магістрант:

1. Орієнтується в актуальних напрямках сучасних соціально-політичних досліджень.
2. Аналізує зміст і результати наукових дискусій у сфері політичної науки.
3. Критично оцінює теоретичні та методологічні підходи, представлені у наукових доповідях.
4. Узагальнює наукові аргументи та формує власну аналітичну позицію.
5. Готує структуровані аналітичні звіти з дотриманням стандартів академічного письма.
6. Інтегрує результати наукових заходів у власні дослідницькі проєкти та магістерську роботу.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Тема 1. Академічна наукова комунікація в політичній науці

Тема 2. Сучасні напрями соціально-політичних досліджень

Тема 3. Участь у наукових заходах

Тема 4. Аналітичний звіт як форма наукової рефлексії

Тема 5. Інтеграція результатів семінарів у магістерське дослідження